

אור דניאל

עלון שבועי תורני

לע"נ הרה"ג ר' אברהם דניאל ב"ר משה שטרן זצ"ל

יתרו תשפ"ב

י"ל ע"י

מכון 'חקי חיים'

ע"ש הרה"ג

ר' יהודה ישכר מרמלשטיין זצ"ל
מבטאר-טש

בראשות

הרב אלימלך שטרן שליט"א

וישמע יתרו... עשה אלוקים למשה ולישראל עמו

דבר שהאדם בוחר לעצמו, ואין זה דבר רוחני שמלמעלה כתוב כל אחד למי הוא שייך, ולכן ניסתה בכוחות עצמה לזווג את העבדים והשפחות, ואז היא ראתה שאם מלמעלה לא נכתב על ראובן שיתאים ללאה, לא יעזור שום דבר.

הכול בגזרת השי"ת

אחת מהניסיונות הקשים שהיהודי עובר בעולם הזה, שלכאורה נראה שהעולם מתנהג בדרך הטבע, מי שיודע לעשות עסקים טובים הוא מצליח ומתעשר, ומי שלא יודע הרי הוא נשאר עני ואביון, ואפשר ליפול ח"ו בכוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה, וזה העבודה שאדם צריך לעבוד את ה', לדעת שאין טבע ומנהג כלל, אלא הכול בגזרת השי"ת, וכל דבר ודבר זה נס, שהקב"ה הסתיר זאת בדרך הטבע, צדיקים נתנו לכך רמז ש'הטבע' בגימ' 'אלוקים', כלומר שגם דברים שנראים לנו כטבעיים הכול בא מכוח הקב"ה.

הכל מאת ה'

בפר' בשלח כתוב ויקרא שם המקום מסה ומריבה על ריב בני ישראל ועל נסותם את ה' לאמר היש ה' בקרבנו אם אין, ומיד לאחר מכן כתוב ויבא עמלק וילחם עם ישראל. רמז שקליפת עמלק, מכניס ספקות ח"ו אצל האדם, הוא זה שגורם את החורבן הנורא שאפשר להגיע לשפל שכזה ולומר 'היש ה' בקרבנו אם אין', כאשר האדם יש לו פרנסה או כאשר מצא את זיווגו, וזה דבר שברור שהכל מאת ה', אבל עמלק מנסה בכל כוחו להפיל את האדם לשאול תחתית ולשאול 'היש ה' בקרבנו'. אבל כאשר מתחזקים מכריזים, שבוודאי שהכל מאת ה'.

דבוקים בצדיקים

כדי להגיע לדרגה זו, להבין ולהשכיל שאנו לא יכולים לעשות שום פעולה הכי קטנה בעולם בלי עזר ממעל, אין זה מגיע בקלות כל כך, ורק כאשר עוסקים בתורה ודבוקים בצדיקים שייך לא ליפול לידי עמלק שמכניס ח"ו ספקות באמונת אלוקי עולם, ולפי"ז אפשר לפרש את דברי חז"ל שרש"י מביא 'מה שמועה שמע ובא, קריעת ים סוף ומלחמת עמלק', ולכאורה הרי היה הרבה ניסים במדבר מדוע דווקא שתי הניסים האלו גרם ליתרו להתחר לים ישראל, אלא הוא ראה שהדברים שהם בבחי' 'קריעת ים סוף' שזה פרנסה וכן שידוכים, שהקב"ה בכבודו ובעצמו עושה למען עם ישראל, עדיין יש את 'מלחמת עמלק', צריך להלחם עם עמלק שלא יכניס לנו ספיקות בראש, ולכן צריך לבוא למשה רבינו להתחזק.

"וישמע יתרו כהן מדין חותן משה את כל אשר עשה אלוקים למשה ולישראל עמו כי הוציא ה' את ישראל ממצרים" רש"י: 'מה שמועה שמע ובא קריעת ים סוף ומלחמת עמלק'.

נס גדול למי שנותן לו מזונותיו

אמר רב שיזבי משמיה דרבי אלעזר בן עזריה קשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף, דכתיב 'נותן לחם לכל בשר', וסמך ליה 'לגזור ים סוף לגזרים' (פסחים קיח.). ומפרש שם רשב"ם: 'כלומר נס גדול עושה לו הקב"ה למי שנותן לו מזונות כאשר עשה לישראל שקרע להם ים סוף, ונפקא מיניה למבעי רחמי'. כלומר כאשר יש לאדם לחם שיכול לשבוע ממנו, צריך לדעת שזה לא דבר כל כך פשוט כפי שנראה, אלא זה נס גדול משמים כמו הנס של קריעת ים סוף, ולכן בכל מצב בין שיש לאדם אוכל בשפע, ובין אם ח"ו חסר לו, תמיד צריך להתפלל ולבקש מהקב"ה שישפיע עליו, מפני שזה נס גדול.

מזווגם יחד ומיישב מהם בית

הגמ' (סוטה ב.) אומרת, 'כי הוה פתח ריש לקיש בסוטה אמר הכי, אין מזווגין לו לאדם אשה אלא לפי מעשיו.. אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן וקשין לזווגן כקריעת ים סוף שנאמר אלוקים מושיב יחידים ביתה מוציא אסירים בכושרות'. רש"י מפרש שם, 'כקריעת ים סוף שנשתנו סדרי בראשית, מושיב יחידים ביתה, אדם יחיד ואשה יחידה והוא מזווגם יחד ומיישב מהם בית'. ובתוס' שאנץ מבואר 'שאותם המים שהטביעו את המצרים הצילו את ישראל, וכמו כן נמצינו למדים לענין זיווג של האדם, שבעל המתאמים לפלונית לא מתאים לאלמונית, אברהם לשרה, יצחק לרבקה, יעקב ללאה, אבל לא אברהם לרבקה ולא יצחק ללאה, וכן על זה הדרך'. היוצא לנו מדברים אלו, כאשר אנו רואים שאיש מקדש את אשתו, צריכים אנו לדעת שהכול כתוב מלמעלה, ולא בשביל השדכן מסויים או סיבה אחרת, אלא זה הזיווג שהקב"ה הועיד בשבילו.

יושב ומזווג זיווגים

מטרונתא אחת שאלה את רבי יוסי בן חלפתא, מה עושה הקב"ה כעת לאחר שברא את העולם, אמר לה, יושב ומזווג זיווגים, בת פלוני לפלוני, אמרה לו, גם אני יכולה לעשות כן, מיד לקחה אלף עבדים ושפחות וזיווגה ביניהן, והנה בבוקר באו כולם פצועים וחבולים, וטענו בפניה שאינם מסתדרים ביחד, ואז אמרה אלוקיכם אמת ותורתכם אמת' (מדרש רבה). המטרונתא חשבה בתחילה, שכל ענייני שידוכים זה

